

Täysistunto

Perjantai 18.9.2020 klo 12.59—13.31

3. Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2019

Kertomus K 2/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Ennen kuin aletaan keskustella, niin pyydän saada huomauttaa turvaväleistä tässä salissa.

Keskustelu

13.00 **Pauli Kiuru kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunnan kirjasto palvelee eduskuntaa ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Kirjasto on perustettu vuonna 1872. Eduskunnan kirjasto toimii eduskunnan keskusarkistona sekä julkisena oikeudellista tietoa, yhteiskuntatietoa ja eduskuntatietoa välittävänä keskuskirjastona. Kirjasto on kaikille avoin.

Viime vuosi oli hieman tavallisuudesta poikkeava eduskunnan kirjaston toiminnassa. Vaalien jälkeen kirjasto perehdyttää ja kouluttaa uusia kansanedustajia ja heidän avustajiaan kirjaston palveluihin. Myös kuvalainojen määrä nousee perinteisesti vaalivuonna. Vaalivuoden takia eduskunnassa valmisteltavien lakien määrä oli vähäinen. Se näkyi esimerkiksi kirjaston julkaisemien tietopakettien määrässä. Kertomusvuonna niitä julkaistiin viisi.

Kesällä 2019 kirjasto oli suljettuna ulkopuolisilta asiakkailta rakennustyön vuoksi kolmen kuukauden ajan. Palvelu oli mahdollista rajoitetusti väliaikaistiloissa. Tämä näkyi luonnollisesti kävijämäärissä. Toisaalta kävijöitä oli aukiolopäiviin suhteutettuna enemmän kuin vuosiin. Verkko- ja puhelinpalvelut toimivat normaalisti. Remontin myötä asiakkaiden turvallisuustarkastus otettiin käyttöön. Se herätti jonkin verran keskustelua ja pohdintaa. Muutos oli tehtävä turvallisuussyistä. Sen ei ole todettu häiritsevän kirjaston normaalia käyttöä. Turvallisuusnäkökulma ymmärretään.

Kesän 2019 kokemukset osoittautuivat arvokkaiksi tämän vuoden keväällä. Myös kirjasto joutui tekemään poikkeusjärjestelyjä koronapandemian vuoksi.

Avoimen ja luotettavan tiedon saatavuutta edistettiin päätöksenteon tietotuki -hankkeella. Tietotukihankkeessa edetään kuluvan vuoden aikana jatkokehityshankkeiden valintaan ja käynnistämiseen. Uuden kirjastojärjestelmän, Alman käyttöönottoa valmisteltiin vuodelle 2020. Kirjasto otti vastuulleen toimintavuoden lopussa eduskunnan verkko- ja näköislehtien ylläpidon.

Tietopalvelussa toimeksiantojen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Määrä oli 1 399. Osa toimeksiantoista työllistää useiksi tunneiksi tai jopa päiviksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2020 vp

Eduskunnan arkiston työllistävin hanke liittyi asianhallintajärjestelmän kilpailutukseen ja hankintaan. Käyttöönotto on vuonna 2020. Vuoden aikana kuvattiin mikrofilmille yli 100 000 sivua asiakirjoja ja pöytäkirjoja.

Eduskunnan kirjastossa järjestettiin luentoja, kirjanjulkistamistilaisuus sekä kirjailijapaamisia. Keskustakirjasto Oodin kanssa tehtiin yhteistyötä. Tapahtumat antavat kirjaston palveluille näkyvyyttä ja tuovat kirjastolle uusia käyttäjiä.

Veteraanikansanedustajien haastatteluja tehtiin 10 kappaletta. Tutkijoiden käytössä oli vuoden lopulla 437 haastattelua.

Arvoisa puhemies! Kirjaston käyttäjät ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun. Asiakas-palautteet käyttäjäkyselyissä ovat kiitettäviä.

Kertomusvuoden lopulla kirjastossa työskenteli 36 henkilöä. Kiitän henkilöstöä, kirjaston johtoa ja kirjaston hallitusta tekemästänne arvokkaasta työstä demokratian ja avoimen tiedon puolesta. — Kiitos.

13.05 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Kiurulle selkeästä esittelystä ja Eduskunnan kirjaston henkilökunnalle hyvästä vuosikertomuksesta.

Kirjastot ovat tärkeitä sivistyksen ja hyvinvoinnin edistäjiä maassamme. Kirjastojen tehtävien tärkeys vastuullisena ja riippumattomana tietopalvelujen tarjoajana vain korostuu, kun disinformaatio ja informaatiovaikuttaminen ovat lisääntyneet.

Ensimmäisen kauden kansanedustajana arvostan erityisesti Eduskunnan kirjaston tekemiä lakihankkeiden tietopaketteja, jotka hahmottavat suurempia kokonaisuuksia, isoa kuvaa. Kun katsomme yksityiskohtia osana laajempaa kokonaisuutta, voimme tehdä viisaita ja kauaskantoisia päätöksiä.

Vaalivuodesta johtuen eduskunnassa valmisteltavien lakihankkeiden määrä oli viime vuonna vähäisempi. Näin ollen myös uusia lakihankkeiden tietopaketteja julkaistiin viisi, kuten kuulimme, muun muassa perhevapaa-uudistuksesta ja tekijänoikeuslain uudistuksesta. Myös historialliset ja yhteiskunnalliset tietopaketit ovat tärkeitä. Niitä julkaistiin neljä, esimerkiksi kamppailusta hallitusmuodosta vuosina 1918—1919 ja hallituksen muodostamisesta.

Eri alojen asiantuntijat ja valiokuntiemme jäsenet hyödyntävät näitä tietopaketteja aktiivisesti. Pidän hyvänä sitä, että tietopaketien sisällön kehittäminen on kirjattu kirjaston palvelustrategian yhdeksi keskeiseksi tekijäksi. Toivon, että myös eri oppilaitokset ja yhteiskuntaopin ja -tiedon opettajat löytävät nämä tietopaketit tulevaisuudessa entistä paremmin. Tämä tiivistäisi kaikkia suomalaisia palvelevan Eduskunnan kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä.

Päätöksenteon tulee perustua tutkittuun ja punnittuun tietoon. Akateemista tutkimustietoa on välillä vaikea suoraan hyödyntää päätöksenteossa. Tarvitaan Eduskunnan kirjaston ja tietopalvelun oleellisen tiedon kokoamista ja jäsentämistä. Tässä Eduskunnan kirjasto voisi tehdä entistä enemmän yhteistyötä tutkijoiden kanssa.

Myös yliopistot ovat tämän todenneet. Vierailimme tällä viikolla sivistysvaliokunnan voimin Helsingin yliopistossa. Yliopistot pitävät yhteiskunnallista tehtäväänsä tärkeänä. Monella tutkijalla on halu selkiinnyttää omia tutkimustuloksiaan päätöksenteossa hyödynnettävään muotoon. Tässä on selkeä yhteistyön paikka.

13.08 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin kiitos edustaja Kiurulle kattavasta ja mielenkiintoisesta esittelypuheenvuorosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2020 vp

Eduskunnan kirjasto on todellakin ainutlaatuinen monellakin tavalla. Esimerkiksi tutkimuskirjastona Eduskunnan kirjasto on vailla vertaa, ja tästä saa kuulla hyvin usein palautetta ja kiitosta. Tietopalvelusta tietoa hakevat niin tutkijat, julkisen sektorin asiantuntijat, median edustajat, asianajajat, opiskelijat kuin muutkin tietoa janoavat ihmiset. Myös kirjaston järjestämät monenlaiset koulutukset, tapahtumat, tietoiskut, näyttelyt ja yhteistyö eri tahojen kanssa ansaitsevat kiitosta.

Kirjastosta puhuttaessa ei voi olla ottamatta esiin asiaa, josta ei koskaan voi puhua liikaa, ja puhun lukutaidosta. Kirjastoilla on edelleen keskeinen rooli yhteiskunnassamme lukutaidon ylläpitämisessä. Suomihan on tottunut olemaan kärkisijoilla lukutaitoa mittaavissa tutkimuksissa. Suomalaisnuoret ovat loistaneet korkealla osaamistasollaan kaikissa oppilasryhmissä. Samaan aikaan kuitenkin heikkojen lukijoiden määrä on lisääntynyt, ja alle 25-vuotiaiden lukutaidon taso on heikentynyt kymmenessä vuodessa.

Vahva lukutaito kantaa pitkälle, ja sen kehittämisen pohja luodaan jo lapsena. Lukutaitoa tulee myös ylläpitää ja kehittää koko elämän ajan, ja tässä kirjastoilla on keskeinen rooli, myös Eduskunnan kirjastolla. Ja vaikka moni Eduskunnan kirjaston onkin löytänyt, olisi sen palvelujen piiriin mahdollista hakeutua entistä useamman. Liian harva tietää edelleen, että kirjasto on kaikille avoin tila, johon voi tulla ilman ennakkoilmoittautumista tai henkilöllisyyden todistamista. Erityisesti opiskelijoille Eduskunnan kirjasto voisi olla oikea kultakaivos. Eli tietoisuutta eduskunnan loistavasta kirjastosta on siis edelleen lisättävä.

13.10 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Kirjastot siis ylipäätään ovat kansalaisten peruspalvelu. Se on peruspalvelu aivan kuten opetus ja terveydenhuolto. Me asioimme kirjastossa, lainaamme kasan kirjoja emmekä juuri mieti enempää, miten tällainen on ylipäätään mahdollista. Kirjasto on tärkeä osa yhteisöämme, ja me suomalaiset arvostamme kirjastolaitoksemme korkealle.

Kirjastossa tehtävällä työllä taataan, että kansalaisilla pysyvät ne kulttuurin peruspalvelut, jotka tekevät jokapäiväisestä arjestamme hieman rikkaamman — ovat osa perusopetustamme ja edesauttavat hyvinvointiamme sekä ennaltaehkäisevät monia sosiaalisia ongelmia. Kirjastojen merkitys siis ei ole pelkkä kirjojen lainaaminen. Niiden merkitys kulttuurisen pääoman synnyttäjänä ja alueellisen sivistyksen ja perinteen vaalijana on kiistaton.

Eduskunnan kirjasto on tutkimuskirjastona alallaan ainutlaatuinen ja useissa yhteyksissä välttämättömäksi luonnehdittu. Käytetyintä aineistoa on eduskuntaan ja politiikkaan liittyvä kirjallisuus sekä juridinen ammattikirjallisuus. Kirjaston kokoelma saa vuodesta toiseen kiitosta. Sen pitkä historia oman alansa keskuskirjastona näkyy ja asettaa odotuksia. Tutkimuskirjastona kirjasto on alallaan ainutlaatuinen. Poliitiikan tutkijoiden lisäksi myös toimittajat käyttävät sitä aineisto-, sisältö- ja asiantuntijapalveluna. Kirjasto on edennyt vuosille 17—20 asetetun kirjaston palvelustrategian mukaisilla painopistealueilla hyvin. Kannan suurta arvostusta ja kunnioitusta tätä työtä kohtaan.

Puhemies! Kiitän Eduskunnan kirjaston kertomuksesta, sen tasosta ja toiminnasta. Annan täyden tukeni sen tulevaisuudelle, jossa tavoitteena on tuottaa entistä laadukkaampia sisältö-, asiantuntija- ja aineistopalveluita yhä haastavammassa ja nopeammin muuttuvassa tietoyhteisössä. Tässä työssä olemassa olevan henkilöstön osaaminen ja kehittäminen ja uuden henkilöstön rekrytointi ovat avainasemassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2020 vp

13.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Kiitos kirjaston hallituksen puheenjohtajalle, edustaja Kiurulle, hyvästä esittelystä, ja kiitos kuuluu myös Eduskunnan kirjaston johtajalle Antti Virrankoskelle osaavan, hyvän henkilökuntansa kanssa.

Niin kuin tässä aiemmissa puheenvuoroissa on hyvin tullut esille, Eduskunnan kirjastolla on aivan erityinen asema meidän eduskunnan toiminnassa mutta myös laajemmin suomalaisessa yhteiskunnassa. Se on ainutlaatuinen kirjasto monessakin mielessä. Aikanaan kun eduskuntaan tulin, niin sain toimia Eduskunnan kirjaston hallituksessa, ja se oli myös mielenkiintoinen näköalapaikka silloin päästä hieman sisältä näkemään kaikkea sitä, mitä tässä talossa tehdään.

Kirjastoista yleensä kun puhutaan, niin perinteiset kirjat nousevat isoon asemaan. Noin 35 vuodessa kirjastojen määrä Suomessa on kuitenkin puolittunut. Tänä päivänä kirjastoja on tuollainen vajaa 800 kaiken kaikkiaan, ja silloin tietysti huoli on se, pystytäänkö kirjastopalvelut takaamaan tulevaisuudessakin lähipalveluina. Silloin voivat tulla kysymykseen myös erilaiset liikkuvat kirjastopalvelut, joissa kirjoja tai muuta materiaalia tilataan ja ne voivat tulla esimerkiksi palveluliikenteen tai koulubussien tai muiden kyydissä sitten lukioiden lähelle. Tietysti tänä päivänä, niin kuin Eduskunnan kirjastonkin tilastoissa näkyy, internetin käyttö ja sähköiset kirjat ovat muuttaneet myös tuota perinteistä kirjaston käyttöä.

Edustaja Pelkonen nosti hyvin esille lukutaidon, jossa kirjastoilla on iso rooli. Itse oikeastaan vain haluan siihen liittyen nostaa myös kriittisen lukutaidon, mihin toivon entistä enemmän panostettavan niin kirjastojen toimesta kuin esimerkiksi koulujen ja perheidenkin toimesta.

Mutta yksi sellainen, voisi sanoa, oma lempilapseni on ollut tämä veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto, ja olen äärimmäisen tyytyväinen, että kun aikanaan — vuosia, vuosia sitten — nostin esille sen, voisiko haastatella myös niitä kansanedustajia, jotka eivät ole täältä pudonneet tai itse halunneet lähteä, jo siinä vaiheessa, kun he kansanedustajan työtä tekevät. Kiitos Eduskunnan kirjastolle ja sen puheenjohtajalle, edustaja Kiurulle, siitä, että nyt esimerkiksi lähes Johan Sirénin tänne taloon suunnittelema kansanedustaja Kanerva on haastateltu tähän muistitietokokoelmaan. Eli yli 40, pian 45, vuotta kansanedustajana ollut Kanerva on mukana tässä muistitietoarkistossa, ja hänenkin tietonsa on sinne kerätty.

Näitä haastattelujahan tehtiin viime vuonna kymmenestä veteraanikansanedustajasta — siinä todennäköisesti oli muutama myös talossa edelleen toimiva kansanedustaja. Haastattelujen keskiarvopituus on tuon hieman yli 7 tuntia ja tekstiksi muutettuna lähes 200 sivua, eli kyse on aika merkittävistä, isoista tietokokonaisuuksista. Vuoden aikana haastatteluja purettiin teksteiksi 15 kappaletta, ja vaalivuoden myötä kaikki purkamattomat haastattelut saatiin litteroitua. Tutkijoiden käyttöön on nyt tarjolla 437 kansanedustajan haastattelua. Kertomusvuonna haastatteluja annettiin tieteelliseen käyttöön 12 tutkijalle, jotka hyödynsivät tutkimuksissaan 100:aa eri haastattelua.

Pidän erittäin arvokkaansa myös sitä, että eduskunnan veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon on haastateltu eduskunnan työntekijöistä, muista kuin kansanedustajista, esimerkiksi ex-pääsihteeri Tiitistä, ja toivon, että myös tällaisia haastatteluja voidaan tehdä jatkossakin. Jäin itse ihan miettimään, miten paljon mielenkiintoista historiatietoa vaikkapa meidän vahtimestari Reinolla olisi kerrottavana historian tutkijoille jossain vaiheessa, tai kahvilan Kaisulla — voisivat olla mielenkiintoisia tutkijoidenkin näkökulmasta haasta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2020 vp

teltaviksi. [Eduskunnasta: Hyvä idea!] En heidän sukunimiään muista, kun he olivat vain Reiska ja Kaisu.

Arvoisa puhemies! Lopuksi toivon, että jossain vaiheessa voidaan miettiä myös sitä, voisiko näitä arkistoja avata esimerkiksi jonkin vuosiajan jälkeen myös hieman yleisemminkin ihmisten luettaviksi ja käytettäviksi muuhunkin kuin tällaiseen puhtaaseen tutkimuskäyttöön. Itse odottaisin ihan mielenkiinnolla vaikkapa näitä Kanervan haastatteluja.

13.19 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! On erittäin miellyttävää käyttää täällä jälleen kerran puheenvuoro ja kiittää Eduskunnan kirjaston väkeä tärkeästä työstä, mitä täällä tehdään, ja todeta se, että koen kovin arvokkaaksi koko kirjastolaitoksen ja niin myös tämän eduskunnan oman.

Tässä kuulumme hyviä puheenvuoroja siitä, että varmasti on tarvetta jatkossa vielä terästä sitä, että mahdollisimman moni esimerkiksi koululainen tai opiskelija tietäisi siitä mahdollisuudesta, minkä Eduskunnan kirjasto myös heille ja kansalaisille ylipäättään tarjoaa. Hieno asia.

Kaiken kaikkiaan minusta on tärkeää nähdä yhteiskunnassa kirjastojen merkitys juuri tasa-arvon, yleissivistyksen, kaiken tämän hienon tällaisena eräänlaisena kuvana, ja siksi haluan aina tässä yhteydessä tämän omankin perinteisen puheenvuoroni käyttää.

Tämä kevät oli kovin poikkeuksellinen. Kuulimme edustaja Kiurun esittelystä, että se aiheutti järjestelyjä myös tässä talossa, ja yleisesti ottaen yhteiskunta oli suljettu, myös kirjastot. Mielestäni oli tärkeä, hyvä signaali, että aikanaan keväällä tai kesän koittaessa, kun yhteiskunta alkoi avautua, ensimmäiseksi avautuivat juuri kirjastot, ja ehkä se vastaanotto, mikä silloin kirjastojen aukeamisesta tuli kansalaisilta, kertoi juuri siitä merkityksestä, mikä kirjastolaitoksella meidän kansakunnallemme on.

Puhemies! Täällä oli hyvä puheenvuoro edustaja Pelkoselta siitä, että myös yleisesti lukutaidon edistämisessä kirjastolaitoksen merkitys on valtava — yhdyn siihen — ja toinen asia, mistä haluan tänään sanoa sanasen, on asia nimeltä tasa-arvo digimaailmassa. Tässä myös toissa päivänä, kun täällä oli ministeri Harakan esittelemä paksu viestinnän lainsäädäntönippu ja kävimme debattia, nousi esiin tämä tasa-arvo. Eli olemme ottaneet digiloikkaa, yhteiskunta digitalisoituu. Meidän valtava haasteemme on se, että kaikki pääsevät siinä osallisiksi, on osaamista, on laitteita, muistamme myös sen toisen ihmisen. Kaikilla ei välttämättä koskaan ole samanlaista mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluja, mutta meillä on iso tehtävä edistää sitä, että kaikilla on tasavertainen mahdollisuus, ja eräänä tärkeänä edistäjänä tässä on kirjastolaitos.

Olen hyvin iloinen siitä, että jo kahdessa talousarviossa jouluna eduskunnan sivistys- ja tiedejaostossa olemme pystyneet lisäämään pienellä mutta tärkeällä tavalla kirjastojen resursseja nimenomaan [Puhemies koputtaa] tähän tasa-arvon edistämiseen. Tämän näen tärkeäksi niin, että paitsi kirjastot myös kaikki muutkin toimijat, joilla näitä palveluja on, ko koaisivat [Puhemies: Aika!] nyt yhteen ne keinot, millä voisimme edistää digitaalisessa maailmassa ihmisten välistä tasa-arvoa, puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Tänään siis jatketaan keskustelua puoleen asti, ja tätä samaa aihetta käsitellään sitten ensi viikolla.

13.22 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Kiurulle, kirjaston hallituksen puheenjohtajalle, kun kerroitte tästä Eduskunnan kirjaston kertomuksesta vuodelta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2020 vp

2019. Tämähän tulee tuonne meille sivistysvaliokuntaan, ja annamme siitä sitten mietinnön, mutta tässä ihan muutama sana.

Tässähan taas jälleen kerran voimme todeta, että Eduskunnan kirjasto on sitä taattua aktiivista toimintaa, juuri sitä toimintaa, mitä kirjaston tehtäviin kuuluukin. Täällä on hyviä puheenvuoroja käytetty siitä, miten kirjaston tehtävä ei ole ainoastaan kirjojen lainaaminen vaan myöskin sen sivistyksen luominen monipuolisesti.

Paljonhan tapahtumia Eduskunnan kirjastossa toden totta on ollutkin. Se ei ole ollut pelkkää kirjojen lainapalvelua vaan myöskin sitä, että on hankittu aineistoja. Edustaja Heinenen kertoi tästä muistitietohankkeesta, joka on jo pitkään jatkunut, ja se on kyllä aivan valtavan tärkeä asia. Sitten tässä todettiin, että tämä on ollut vähän poikkeuksellinen aika-kausi ensiksikin siitä syystä, että silloin aikoinansa teimme päätöksen, että erityisesti turvallisuuteen kiinnitetään huomiota, koska maailma muuttuu ja myös kirjastojen turvallisuuden pitää kiinnittää huomiota. Toinen tietysti oli tämä korona, johon liittyi myöskin turvallisuuskysymyksiä mutta vähän toisesta näkökulmasta kuin mitä ensiksi puhumani turvallisuuskäsitelmä. Kun nämä kaikki nyt kuitenkin sitten saatiin hoitumaan, niin on hienoa, aivan niin kuin edustaja Viitanen sanoi, että todellakin kirjasto avautui ensimmäisenä, ja niinhän sen pitikin olla. Me olemme pystyneet säilyttämään kirjaston avoimuuden, kun me olemme huolehtineet sekä fyysisestä että sitten myöskin terveysturvallisuudesta.

Kaiken kaikkiaan me kaikki tiedämme sen, että Eduskunnan kirjaston palvelu on aivan vertaansa vailla. Kiitos oikein hyvästä palvelusta teille kaikille siellä ja kirjaston johdolle ja henkilöstölle. Aivan totta, me edistämme tällä myöskin tasa-arvoa tältä näkökulmalta, me edistämme myöskin medialukutaitoa, lukutaitoa kaiken kaikkiaan, mutta ennen kaikkea kirjastot säteilevät sivistystä. Siitä syystä me otamme hyvin vakavasti, kun me tuolla sivistysvaliokunnassa tätä tarkastelemme. — Kiitos.

13.25 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Haluan itsekin kiittää tässä Eduskunnan kirjaston henkilöstöä ja toisaalta myös hallitusta ja sen puheenjohtajaa, joka tässä erinomaisen hienosti esitteli kirjaston toimintaa viime vuoden ajalta, ja myös muita edustajia, jotka ovat pitäneet täällä erinomaisia puheenvuoroja siitä, miten Eduskunnan kirjasto voi palvelulla yhteiskuntaa laajemminkin. Ehkä itsekin yhdyn niihin toiveisiin, joissa Eduskunnan kirjasto voisi ehkä vielä enemmän pyrkiä ikään kuin avautumaan muullekin yhteiskunnalle. Kysehän ei ole siitä, etteikö se olisi avoin, vaan enemmänkin siitä, että se löydetään. Myönnän itsekin, että vielä on aika paljon varmasti löytämättömiä aarteita kirjaston kätöksissä.

Ne, mitä olen kuitenkin löytänyt ja ihaillut, ovat nämä erilaiset näyttelyt, joita kirjastoihin on tuotu, ja ne ovat varmasti omiaan myös avaamaan Eduskunnan kirjastoa muulle yhteiskunnalle.

Haluan nostaa esimerkiksi viime vuodelta esiin tällaisen kuin Toivoa etsimässä -valokuvanäyttelyn, jossa oli kuvattu kehitysvammaisten lapsia. Siellä oli paljon myös lukutaitoon liittyviä kuvia, mutta ne oli esitetty ehkä poikkeuksellisella tavalla. Olemme tottuneet siihen, että meille esitetään sitä epätoivoa ja sitä ikään kuin ikävää, mikä niihin oloihin monesti liittyy, ja niitä puutteita, mitä siellä on, mutta tässä oli toivoa siitä, miten esimerkiksi nyt kehitysyhteistyön avulla tai muilla tavoilla, esimerkiksi viemällä koulutuspalveluita näihin maihin, voidaan luoda toivoa. Ne olivat erittäin valoisia ja toivorikkaita kuvia, ja minun mielestäni se oli hieno ikään kuin näkökulman muutos myös siihen aihepiiriin.

Muitakin hienoja yhteistyökuvioita on ollut, kuten esimerkiksi kansanedustajat kuvataidekouluissa -hanke, johon varmasti moni meistäkin on osallistunut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2020 vp

Ehkä sen vielä haluaisin tähän loppuun sanoa, että Eduskunnan kirjastolla on oma tärkeä tehtävänsä. Kirjastojen rooli muutenkin yhteiskunnassa on erittäin tärkeä esimerkiksi sen lukutaidon edistämisessä, mutta itse katson kuitenkin niin, että Eduskunnan kirjastolla on oma erityinen tehtävänsä ja on hyväkin, että se ei pyri olemaan täysin samanlainen kuin muut kirjastot, joilla on tämmöinen laajempikin kansansivistystehtävä. On hienoa, että Eduskunnan kirjasto keskittyy nimenomaan tähän poliittiseen näkökulmaan ja niin historiaan kuin nykyisyyteen, ja on hienoa kuulla, että nyt myös näitä nykyisten kansanedustajien mielikuvia, muistikuvia ja historiaa sitä kautta tallennetaan kirjaston kätköihin tulevia sukupolvia varten. Varmasti niissä kertomuksissa olisi meille nykyisillekin kansanedustajille paljon opittavaa.

13.27 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty tänään erittäin painavia puheenvuoroja kirjastosta, ennen kaikkea tietysti Eduskunnan kirjastosta tässä tapauksessa mutta ylipäätään kirjastolaitoksesta, ja puheenvuorot ovat sikäli tärkeitä sen huomioimisessa, että Suomen kirjastolaitos on yksi maailman laadukkaimpia. Hyvin olennaista on myöskin, että kirjastolaitos on meillä avoin ja maksuton. Se on tässä hyvin keskeisellä sijalla. Kirjastolaitoksen palveluiden hyväksikäyttö ei kysy lompakkoa.

USA:n kongressin kirjasto on yksi maailman tunnetuimpia kirjastoja, mutta samassa mielessä kyllä Eduskunnan kirjasto on Suomessa tunnettu, nimenomaan poliittisen kirjallisuuden, yhteiskunnallisen kirjallisuuden, lainsäädäntöön liittyvän kirjallisuuden kautta, ja soisi, että tiedettäisiin kuitenkin paremmin, että se on avoimesti myöskin kansalaisten käytettävissä — tutkijoiden käytössä nyt joka tapauksessa, ja se on tässä se tärkeä piirre.

Minä haluan omasta puolestani puheenvuorossani kiittää myöskin kirjaston henkilökuntaa. Aina, kun sinne on mennyt, on saanut hienoa palvelua — kiitos siitä. Teette arvokasta työtä.

13.28 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Kirjastot ovat tosiaankin meidän sivistyksen vaalijoita, ja hiljaisuudessakin kohtaamisten synnyinsijoja.

Kiitos kollegoille todella hyvistä puheenvuoroista, ja kiitos kirjaston hallitukselle, puheenjohtaja, edustajakollega Kiurulle ja koko henkilökunnalle siitä, että meillä on näin monipuolinen Eduskunnan kirjasto, joka on tosiaan avoin kaikille.

Täällä edustaja Heinonen piti hyvän puheenvuoron tästä muistitietohankkeesta, toi siihen myös toivomuksia tulevaisuuteen, ja samaten edustajakollega Viitanen ja moni muu puhuivat täällä siitä merkityksestä, mikä kirjastoilla on meille, ja toivoisin omalta osaltani, että pystyisimme vielä ehkä paremmin myöskin muistuttamaan meitä kaikkia Eduskunnan kirjaston merkityksestä ihan tässä suuressa, meidän yhteisessä Eduskuntatalossa, elikkä meillä ovat aivan mahtavia ne näyttelyt ja monet muut. Ehkä joitakin teemapäiviä voisi ensi vuonna Eduskunnan kirjasto miettiä, jotta me edustajat hoksaamme ja muistamme kaikessa kiireessä ja kaikessa muussa toiminnassa, että menisimme vielä... Ainakin itselläni on siinä puolella vielä parannettavaa, koska erityisesti tässä ajassa tarvitaan niitä kohtaamisia: kohtaamisia tietenkin ihmisten välillä mutta kohtaamisia sen tutkimuksen, erilaisen tiedon, ajattelun ja tarinoiden välillä. Maailmassa on lukemattomia kirjoja. Niitä ei kaikkia tarvitse lukea, mutta on tärkeää, että joku ne lukee. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2020 vp

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.